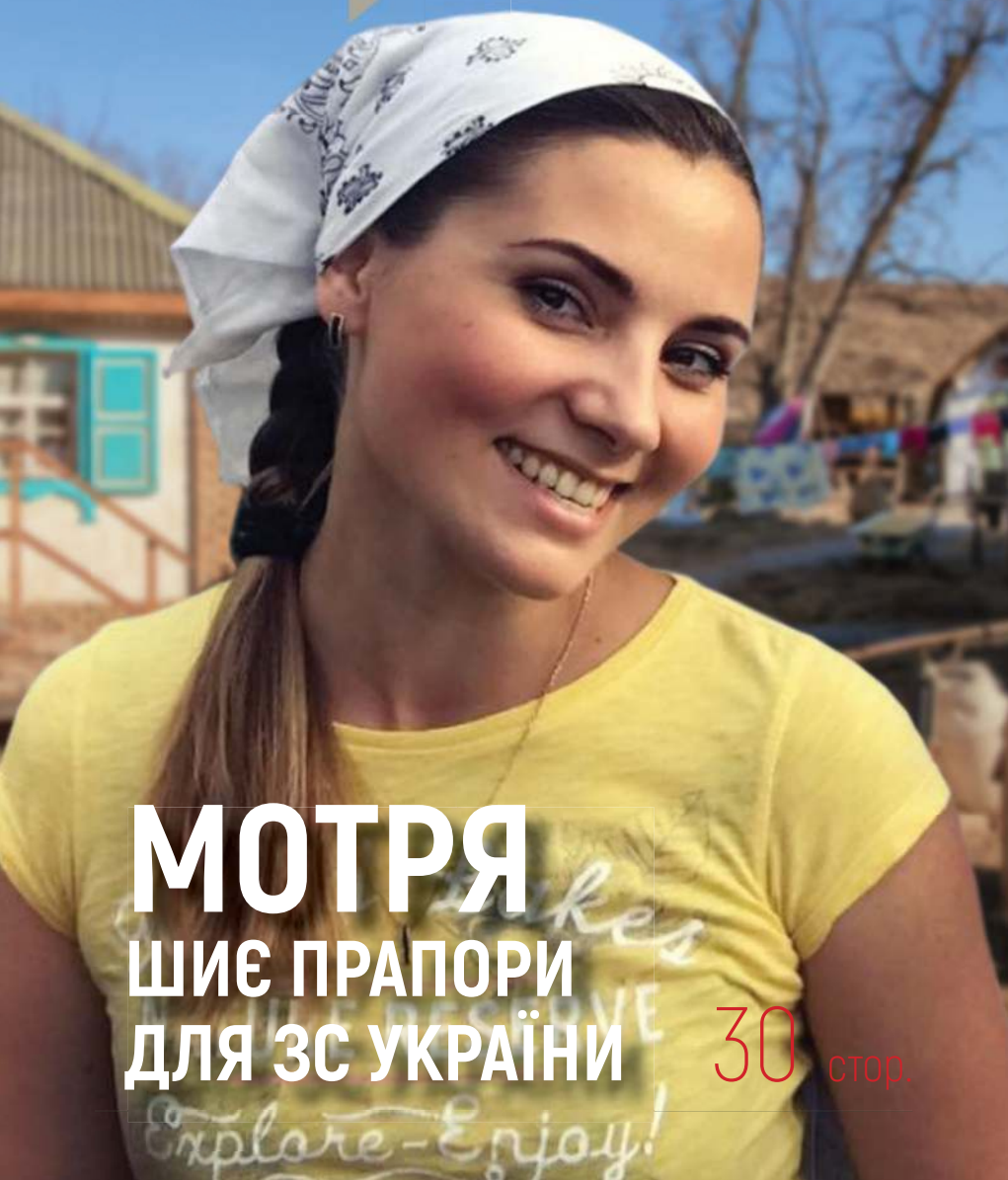

АРМІЯ

INFORM

дайджест

МОТРЯ

ШИЄ ПРАПОРИ ДЛЯ ЗС УКРАЇНИ

30 стор.

ДАЙДЖЕСТ
ІНФОРМАЦІЙНОГО
АГЕНТСТВА

**АРМІЯ
INFORM**

Адреса:
м. Київ,
вул. Князів Острозьких,
буд. 45/1, корп. 33.

armyinform.com.ua
press@armyinform.com.ua
fb.com/armiyainform
[@army_inform](https://t.me/army_inform)

[@armyinformcomua](https://armyinform.com.ua)
+38 (044) 285-70-33

Начальник
Інформаційного агентства
Віталій САРАНЦЕВ

Віддруковано
ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
м. Київ, 04073.
Зам. №88911
Наклад: 30 000 прим.

На фото обкладинки:
Антоніна ХИЖНЯК,
українська акторка
театру й кіно

Зміст

Виплати, на які може розраховувати військовий під час лікування чи реабілітації	4
Суд захистив право військових на гідні пенсії	4
Командири військових частин можуть посвідчити заповіти військовослужбовців	5
«Оселя, або Про «Доступну іпотеку» для українських захисників	6
Особливості укладання шлюбу на прифронтовій території	8
Затверджено порядок надання безоплатної психологічної допомоги	9
За незаконне використання військових номерних знаків – штраф!	9
Захисти свої очі	10
За вами може шпигувати... власний гаджет	12
Правда та міфи про переохолодження	14
«Мопеди» над Україною, або Кілька слів про історичні аналогії	16
ПЗРК RBS 70 – універсальний комплекс	18
Дальність іранських балістичних ракет, що може закупити росія	18
Україна випускає артснаряди калібру 122 мм та 152 мм	19
росармія – стабільний «постачальник» озброєння для ЗСУ	20
На росії спробували мобілізувати загиблого матроса з крейсера «Москва»	20
«Розпаковка» розбитого взводу військ РФ	21
Як «зеки»-іноземці стають «російськими богатирами» ...	21
30 війн із Заклятим сусідом. Східні походи Святослава Хороброго, 964-966 рр.	22
Операція «Захід». Депортація українців, яку повторюють російські окупанти	24
Наші поранені тікають із медпунктів... на передову – бойовий медик «Багіра»	26
За день боїв три танки вистрілювали вантажівку снарядів	27
Капелан ніколи не вирізняє, з якої ви Церкви	28
Мотря шие прапори для ЗС України	30
Пілги для учасників бойових дій	31
Чому гуцули не їдять на фронті вівсьянку	32
Суп у бліндажі	32
Бограч у польових умовах	33
На дозвіллі	34
Сканворд	35
Цікаві факти, які мало хто знає	35

Про це Президент України Володимир Зеленський написав у Facebook: «Росії кажуть про мир, а вона – ракети у відповідь. Їй кажуть про глобальні кризи, які Росія ж і спричинила, а вона – іранські дрони у відповідь. Їй – десять пунктів, щоб закінчити війну, а вона – по десять ракет на кожен пункт про мир».

Виплати, на які може розраховувати військовий під час лікування чи реабілітації

Виплата грошового забезпечення за останніми зайнятими посадами здійснюється за період звільнення від виконання службових обов'язків у зв'язку з хворобою та перебуванням на лікуванні в лікарняних закладах та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою (відпустці за станом здоров'я), але **не більше ніж чотири місяці з дня вибуття з військової частини** (крім випадків, передбачених чинним законодавством України, більш тривалих строків перебування на лікуванні).

За інформацією Департаменту, **грошове забезпечення після чотирьох місяців безперервного перебування**

Суд захистив право військових на гідні пенсії

Відповідне рішення було ухвалене 12 жовтня 2022 року. Колегія суддів визначила, що максимальна пенсія для військовослужбовців ЗСУ та інших військових формувань не може бути обмежена 10 прожитковими мінімумами для осіб, які втратили працездатність, що наразі становить – **20 270 гривень**.

Конституційний Суд України наголосив на головній ролі Збройних Сил України та інших військових формувань в обороні України, які своєю мужньою боротьбою забезпечують ефективний

захист Української держави та українського народу від агресії російської федерації проти України, яка набула повномасштабного характеру з 24 лютого 2022 року, та зазначив, що пенсійне забезпечення як основний складник соціальних гарантій високого рівня стосовно громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також осіб, що збройно захищають суверенітет, територіальну цілісність та недоторканність України під час агресії

на лікуванні в лікарняних закладах виплачується на підставі висновку лікарняного закладу (військово-лікарської комісії) та рішення командира військової частини про продовження перебування в лікарняних закладах.

Насамкінець про рішення Кабінету Міністрів України та Міністра оборони України, якими визначено, що в **період дії воєнного стану військовослужбовцям, які дістали поранення** (контузії, травми, каліцтва), **пов'язані із захистом Батьківщини, здійснюється виплата додаткової винагороди в розмірі 100 тис. грн за весь час безперервного перебування на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я** (зокрема закордонних), за час переміщення з одного лікарняного закладу охорони здоров'я до іншого та перебування у відпустці у зв'язку з хворобою після тяжкого поранення за висновком військово-лікарської комісії (Постанова КМУ №168, рішення МОУ від 25.03.2022 №248/1298 та від 23.06.2022 №912/з/29 від 23.06.2022).

росії проти України, не може бути скасоване або обмежене.

У мотивувальній частині рішення було визнано, що в умовах збройної агресії російської федерації проти України, що триває, законодавче регулювання порядку реалізації права на соціальний захист має здійснюватися у системному взаємозв'язку з вимогами щодо посиленого соціального захисту військовослужбовців.

Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено.

Командири військових частин можуть посвідчити заповіти військовослужбовців

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 серпня 2022 р. №914 передбачається, що в умовах воєнного стану посвідчувати заповіти військовослужбовців Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, а також працівників правоохоронних (спеціальних) органів, органів цивільного захисту, які залучаються до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії іноземної держави, зможуть не тільки нотаріуси. Таке право отримали також командири (начальники) цих формувань (органів) та інші уповноважені таким командиром (начальником) особи.

Після посвідчення відповідні уповноважені особи мають надіслати заповіт через Генеральний штаб Збройних Сил України, Міністерство оборони, відповідний правоохоронний (спеціальний) або інший орган до Міністерства юстиції чи його територіального органу для забезпечення його реєстрації нотаріусами у Спадковому реєстрі.

Дія

єОселя,

або Про «Доступну іпотеку» для українських захисників

У дії з'явився БЕТА-ТЕСТ ПРОГРАМИ ДОСТУПНОГО КРЕДИТУВАННЯ ЄОСЕЛЯ. ВОНА ДОЗВОЛИТЬ ПРИДБАТИ ЖИТЛО З ПІЛЬГОВИМИ ВІДСТОКОВИМИ СТАВКАМИ. ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ НОВОЇ ПРОГРАМИ, ЗА СЛОВАМИ ЇЇ РОЗРОБНИКІВ, ЗРОБИТИ ПОДАННЯ ЗАЯВИ Й ОТРИМАННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО РІШЕННЯ ПРОСТИМИ ТА ЗРУЧНИМИ.

Процес спрощено до кнопки «Почати»

«Якщо ви вже намагалися отримати іпотеку, то знаєте, що це доволі складний процес. Ми ж спростили його до кнопки «Почати» в послугу єОселя в меню послуг Дії. Далі ваші дані підтягуються з реєстрів автоматично. Надсилаєте заяву в один чи кілька банків і чекаєте на рішення про видачу кредиту», — про це повідомив віцепрем'єр-міністр — міністр цифрової трансформації Михайло Федоров.

Ініційована Президентом України урядова програма доступної іпотеки «єОселя» для захисників нашої держави та інших категорій громадян Украї-

ни стартувала 1 жовтня та вже досить стрімко реалізовується. Станом на початок листопада більше як 11 тисяч українців уже подали заявки в застосунку «Дія» на отримання пільгового кредиту для придбання власного житла.

На першому етапі взяти кредит на житло під 3% зможуть військовослужбовці за контрактом, захисники України, силовики та члени їхніх сімей, медики, педагоги, науковці, які працюють у державному та комунальному секторах. Із січня 2023 року планується залучити до програми інші категорії. Їм буде доступний кредит під 7%.

Які шанси придбати доступне житло у військових

Нещодавно Міністр економіки України Юлія Свириденко повідомила, що найбільше заявок на доступну іпотеку подали саме військовослужбовці — понад 83%. Решта — медики, науковці та педагоги.

— Ініціатива з проектом «Доступна іпотека» у «Дії» чудова, до того ж сам мобільний застосунок та вебпортал показали себе з позитивного боку, — розповів військовий експерт та правозахисник Володимир Савчук. — У разі якщо «Доступна іпотека» буде реалізовуватися у заявлених урядом параметрах, це значно спростить процедуру забезпечення житлом військовослужбовців, особливо тієї категорії, що мають вислугу до 20 років.

Де можна придбати житло

Наразі програма доступного кредитування активно вдосконалюється державою та Міністерством економіки України зокрема. Згідно з програмою, житло можна буде придбати як у новобудові, так і на вторинному ринку, якщо воно не старше за десять років.

— Вважаю, що це кредитування дасть військовослужбовцям змогу придбати собі саме те житло, яке і де їм буде потрібне. Доступна іпотека за правильного підходу дійсно спростить процедуру забезпечення житлом військових, правоохоронців та інших працівників безпекового сектору України, — зауважив військовий експерт Володимир Савчук.

Хто має право на кредит

Як раніше зазначалось у програмі «Доступної іпотеки», право на кредит мають військовослужбовці, котрі проходять службу за контрактом.

— На мою думку, повинна бути різниця, наприклад, між тими, хто прослужив у війську до 10 років, і тими, хто має вислугу більше як десять років, — продовжує правозахисник. — У першому випадку військові у разі звільнення з лав Збройних Сил України втрачають право на пільговий кредит, для тих, хто служить більше як десять років, — право на доступну іпотеку залишається. Вважаю, потрібно зробити порядок диференційованого погашення тіла кредиту державою залежно від вислуги років, статусу учасника бойових дій, стану здоров'я та кількості членів сім'ї. Нада-

лі, після налагодження цього процесу й відпрацювання чіткої та прозорої процедури надання таких кредитів і системної державної компенсації частини кредиту пільговикам, вказаний проект може повністю зняти питання забезпечення житлом військовослужбовців, а також інших категорій, котрі беруть участь у проекті. Диференційований процес компенсації залежно від вислуги та пільг міг би значною мірою стимулювати бажання проходити військову службу за контрактом, підписувати такий контракт на тривалий термін із метою отримання бонусів з кредитування, — резюмував Володимир Савчук.

ЖИТТЯ НА ЗВІЛЬНЕНИХ ТЕРИТОРІЯХ ВІДРОДЖУЄТЬСЯ В УСІХ СЕНСАХ І ЛЮДИ ПРАГНУТЬ СТВОРИТИ СІМ'Ю НАВІТЬ НА ЛІНІІ ФРОНТУ. ПОПРИ ТЕ, ЩО ВІДДІЛИ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ АКТИВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ НАРАЗІ НЕ МАЮТЬ МОЖЛИВОСТІ РЕЄСТРУВАТИ ШЛЮБИ НА ТЕРИТОРІЯХ ВЕДЕННЯ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ, ПОБРАТИСЯ НА ПЕРЕДОВІЙ МОЖУТЬ ЯК НАШІ ЗАХИСНИКИ ТА ЗАХИСНИЦІ, ТАК І ЦИВІЛЬНІ.

Особливості укладання шлюбу на прифронтовій території

- Державна реєстрація шлюбу може проводитися відділами ДРАЦС **БЕЗ ОСОБИСТОЇ ПРИСУТНОСТІ** нареченого (нареченої). За умови, що один із наречених є: військовослужбовцем, поліцейським, особою рядового й начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Державної кримінально-виконавчої служби, особою начальницького складу Національного антикорупційного бюро, Бюро економічної безпеки або медиком.
- Заява від таких осіб **ПОДАЄТЬСЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬОМУ КЕРІВНИКУ АБО КОМАНДИРУ**, який надсилає її до відділу ДРАЦС, до якого подано особисто іншим із наречених заяву про державну реєстрацію шлюбу.
- Окрім того, **ЗАРЕЄСТРУВАТИ ШЛЮБ** з особою, яка служить або працює на передовій (рятувальником, поліцейським, слідчим, медиком), може також безпосередньо його/її керівник або командир.
- У цьому разі **ЦЕРЕМОНІЯ СКЛАДАННЯ АКТА** про укладення шлюбу може відбуватися як у присутності обох наречених, так і без особистої присутності одного чи обох із них із використанням доступних засобів відеозв'язку.
- Така ж процедура діє і для громадян, **ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ ЧИ ПРАЦЮЮТЬ У ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**. При цьому акт, що засвідчує факт одруження, складає керівник закладу охорони здоров'я.
- Для **ОТРИМАННЯ СВИДОЦТВА ПРО ШЛЮБ** подружжя або один із них у подальшому має звернутися до відділу ДРАЦС.

Державне мито за реєстрацію шлюбу в таких випадках не сплачується.

Затверджено порядок надання безоплатної психологічної допомоги

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову, якою затверджено Порядок надання багаторівневої безоплатної психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед країною, членам сімей таких осіб і членам сімей загиблих (померлих) захисників та захисниць України.

Пропонується вже з наступного року швидкий та безоплатний доступ нашим захисникам і їхнім рідним до

кваліфікованої психологічної допомоги на трьох організаційних рівнях:

перший – соціально-психологічна підтримка та супровід;

другий – психологічна реабілітація;

третій – комплексна медико-психологічна реабілітація.

За незаконне використання військових номерних знаків – ШТРАФ!

ПІДПИСАНО ЗАКОН, ЯКИЙ ПОСИЛЮЄ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ВСТАНОВЛЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ НОМЕРНИХ ЗНАКІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

850–1190
грн

2550
грн

Штраф за експлуатацію ТЗ з номерним знаком, який йому не належить або який не відповідає вимогам стандартів

Якщо знак закріплено в не встановленому для цього місці, перевернутий, неосвітлений, забруднений або закритий іншими предметами (зокрема прозорими)

Штраф для тих, хто на свій транспорт встановив номерні знаки ЗСУ, НГУ, НПУ, ДПСУ, ДСНС, ДССТ, Держспецзв'язку або дипломатичних представництв, консульств та інших міжнародних організацій, які користуються повним та частковим імунітетом. Повторне вчинення цього порушення протягом року – **5100 грн** з позбавленням права керування ТЗ на строк від трьох до шести місяців.

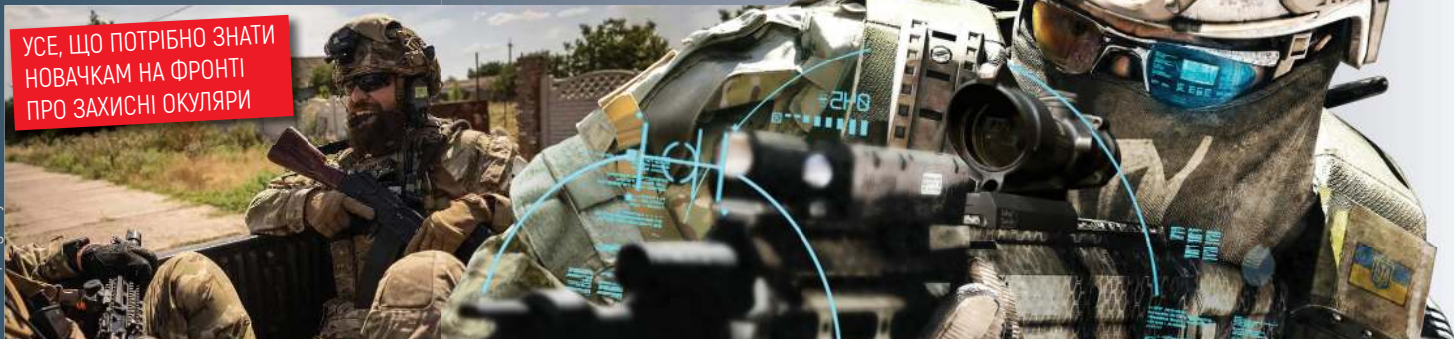
ДЛЯ БАГАТЬОХ МОБІЛІЗОВАНИХ ПІД ЧАС ШИРОКОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЯН ЗАХИСНИКІВ ТА ЗАХИСНИЦЬ, ЯКИ ДО ТОГО НЕ МАЛИ ЖОДНОГО СТОСУНКУ ДО ВІЙСЬКА, ТАКТИЧНІ, БАЛІСТИЧНІ ТА СТІЛЕЦЬКІ ОКУЛЯРИ МОЖУТЬ ЗДАВАТИСЯ ОДНИМ І ТИМ ЖЕ ЕЛЕМЕНТОМ СПОРЯДЖЕННЯ. АЛЕ НАСПРАВДІ КОЖЕН ІЗ ЦИХ АКСЕСУАРІВ МАЄ СВОЄ СПЕЦИФІЧНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ, СТУПІНЬ ЗАХИСТУ ВІД МЕХАНІЧНИХ УШКОДЖЕНЬ ОЧЕЙ ТА КОНСТРУКТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ. ЗНАННЯ ВІДМІННОСТЕЙ МІЖ НИМИ МОЖЕ ВРЯТУВАТИ ВАШ ЗІР, БА БІЛЬШЕ – НАВІТЬ ЖИТТЯ.

ЗАХИСТИ

СВОЇ ОЧІ

УСЕ, ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ
НОВАЦКАМ НА ФРОНТІ
ПРО ЗАХИСНІ ОКУЛЯРИ

AP Photo Evgeniy Maloletka

СТІЛЕЦЬКІ ОКУЛЯРИ

Умирному житті їх використовують страйкболісти, стрільці в тирах, мисливці, а також люди, які займаються спортивною стрільбою. На війні вони мало-ефективні, хоча й дають певний захист очам від рикошету уламків цегли, порохових газів, відстріляних гільз та інших дрібних частинок, які можуть випадково поцілити в обличчя під час стрільби. Ще одна їхня перевага – вбудовані в лінзи світлофільтри, які мінімізують негативну дію ультрафіолетових променів та сонячних відблисків.

БАЛІСТИЧНІ ОКУЛЯРИ

Часто плутають захисні стрілецькі окуляри з балістичними через їхню зовнішню схожість і подібність маркувань від недобросовісних виробників. Як в тактичних, так і в балістичних окулярах використовується особливий полікарбонат. Він міцніший за скляні чи пластикові лінзи звичайних окулярів... у 250 разів.

Товщина лінз становить до 2,5 мм і навіть більше, чого вистачає для рикошету від них кулі малого калібру, дрібного уламка міни чи снаряда. Від прямого влучання, звичайно, лінзи вас не врятують, утім, дрібні осколки для вас точно небезпеки не становитимуть.

За формою вони нагадують спортивні і часто скельця в них тоновані. У комплекті зазвичай поставляються змінні лінзи різного тонування або без нього.

Ці окуляри оснащені міцною оправою з вогнетривкого пластику, який розсіює кінетичну силу механічного удару під час влучання стороннього предмета.

ТАКТИЧНІ ОКУЛЯРИ

На відміну від балістичних тактичні окуляри мають додатковий захист від пилу, уламків і вітру, бо виготовлені як «закритий» тип. Їх не застосовують у повсякденному житті через

великий розмір, вони мають кріплення на гумці, щільно прилягають до обличчя. Надівають їх тільки на час безпосереднього ведення бо-

йових дій. Скло таких окулярів у 95% випадків не має тонування або пофарбоване в жовтий колір для покращення оптичного сприйняття предметів навколо. Виготовляють їх також у формі маски.

ТАКТИЧНІ ОКУЛЯРИ З ДІОПТРИЯМИ

Єй такі. Проте в Україні їх треба замовляти через мережу військторгів чи інтернет саме під свої діоптрії, доведеться чекати на доставку, та й вартість їхня буде відчутно більшою. Утім – життя дорожче. Підсліпуватий стрілець – це як мінімум потенційний «трьохсотий».

ЛІНЗИ ТА СВІТЛОФІЛЬТРИ

Найбільш розповсюдженими є прозорі, димчасті, жовті, зеленуваті, коричнюваті.

ПРОЗОРІ ЛІНЗИ найдешевші, але мають суттєвий недолік – нездатність «гасити» під певними кутами сонячні відблиски.

ЛІНЗИ ДИМЧАСТОГО КОЛЬОРУ розв'язують проблему з відблисками, але через них проходить менше світла, і тому такі окуляри краще не використовувати за поганого освітлення. А от для ясної сонячної погоди та засніжених ландшафтів вони підходять дуже добре.

ЗЕЛЕНУВАТІ, ЖОВТУВАТІ ТА КОРИЧНЮВАТІ ЛІНЗИ зі світлофільтрами найбажаніші. Позаяк здатні захистити очі навіть від засліплення раптовими спалахами від вибухів.

За вами може шпигувати... ВЛАСНІЙ ГАДЖЕТ

НЕ ТАЄМНИЦЯ, ЩО ДАНІ З ВАШОГО МОБІЛЬНОГО ТЕЛЕФОНА МОЖУТЬ РОЗПОВІСТИ ПРО ВАС ВОРОГУ ВСЕ. І РІЧ НЕ ТІЛЬКИ В ТОМУ, ЩО ДЕЯКІ ПОПРИ ЗАБОРОНУ НЕ ТІЛЬКИ КОРИСТУЮТЬСЯ НА «НУЛЯХ» ГАДЖЕТОМ, ЩЕ Й ВИКЛАДАЮТЬ ІЗ РАЙОНУ БОЙОВИХ ДІЙ ПЕВНУ ІНФОРМАЦІЮ Й СВІТЛИНИ В СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ. НЕ ТЯМЛЯЧИ, ЩО ІНОДИ ОДИН КАДР МОЖЕ НАДАТИ БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ, НІЖ ТАКТИЧНА ТА АГЕНТУРНА РОЗВІДКИ.

З першим ввічкненням придбаного гаджета ви погодилися з умовами використання його програмного забезпечення, поставивши галочку в полі «Я прочитав та погоджуюся з умовами». А «умови» – це дозвіл виробникові смартфона отримувати величезну кількість телеметричної інформації.

Як, не маючи спеціальних знань, виявити, які «вшиті» або завантажені пізніше додатки й програми вас таємно контролюють та отримують від вас інформацію? Не забувайте, що ви довіряєте клавіатурі, камері та мікрофону все своє віртуальне життя – разом із листуваннями, паролями, іншими секретами.

На практиці все доволі просто – приміром, встановіть програму **Safe Dot** чи будь-який її аналог. Такі програми вміють подавати тривожні сигнали, коли хтось приховано використовує ваш мікрофон або камеру, бази даних. Ви можете налаштувати вібросигнал – і щоразу, коли будь-яка чужа програма під'єднається до вашої камери та мікрофона, телефон буде вібрувати. Ви можете відстежувати, які програми й коли мали доступ до вашої камери й мікрофона. У такому разі можна забрати через їхні налаштування свій дозвіл на доступ до мікрофона й камери або просто їх видалити, знищуючи шпигуна.

За допомогою підконтрольного ворогу смартфона можна:

- контролювати місце вашого розташування в реальному часі;
- «читати» все, що ви вводите на клавіатурі;
- відстежити історію вашого місцеперебування та переміщень;
- передати сповіщення про те, що ви покинули певне місце або прибули до нього;
- «побачити» вас та навколишні події за допомогою вбудованої камери;
- прослухати все, що ви говорите, дізнатися, що відбувається навколо вас.

Не менш просто впоратися зі шпигунською клавіатурою. Щоб убезпечити себе з цього боку, можна встановити на свій девайс клавіатуру від будь-якого іншого виробника, якому ви довіряєте. Наприклад, з магазину відкритого програмного забезпечення **F-Droid**. Те саме стосується доступу до вашого екрана. Зайдіть у налаштування програм і перевірте надані для кожної з них дозволи – серед них не має бути дозволу на запис екрана (окрім програм, яким він справді треба, як-от **Zoom**).

Доступ до вашої камери для ворожих програм складніший. Тому що стежити за вами через камеру зможуть лише ті програми, яким ви самі надали такий дозвіл під час встановлення. Тож звертайте увагу на всі згоди, які вона вимагає. Коли софт для відеоконференцій просить доступу до камери девайсу – це нормально. А от коли такий доступ просить мобільна гра – маєте серйозний привід задуматися.

Як самостійно уникнути зараження шпигунською програмою

⚠ Не давайте стороннім людям користуватися вашим смартфоном. Якщо заряджаєте смартфон від джерела в громадському місці, переконайтеся, що адаптер живиться від мережі, а на кабелі немає додаткових електронних пристроїв.

⚠ Не переходьте за посиланнями в листах та месенджерах, тримайте увімкненим антивірус й регулярно його оновлюйте.

⚠ Вивчайте відгуки й рейтинги програм, які збираєтеся завантажити.

⚠ Не використовуйте Jailbreak (root-доступ, права суперкористувача тощо) на своєму телефоні. Переваги, які це дає, непорівнянні із загрозами конфіденційності.

⚠ Перевірте налаштування безпеки вашого пристрою щодо дозволу встановлення програм із невідомих джерел. З невідомих джерел програми завантажувати не можна – крапка.

⚠ Видаліть усі непотрібні програми, щоб легше орієнтуватися в процесах і контролювати свій пристрій.

⚠ Регулярно оновлюйте смартфон. Якщо ваш гаджет не оновлюється і його підтримка завершена виробником – саме час змінити пристрій.

⚠ Регулярно змінюйте паролі.

ДЕКОМУ ТІЛЬКИ ЗДАЄТЬСЯ, БУЦІМТО ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЯ МОЖНА ДІСТАТИ НА ВУЛИЦІ ЧИ В НЕОПАЛЮВАНОМУ ПРИМІЩЕННІ ВИКЛЮЧНО В МОРОЗИ. ВВАЖАЄТЬСЯ, ЩО ПРО ГІПОТЕРМІЮ, ЇЇ ОЗНАКИ ТА БОРОТЬБУ З НЕЮ ВІДОМО КОЖНІЙ ДОРОСЛІЙ ЛЮДИНІ. НАСПРАВДІ Ж – ЦЕ, М'ЯКО КАЖУЧИ, НЕ ЗОВСІМ ТАК. ПРИМІРОМ, БАГАТО ХТО РЕЦЕПТОМ ПОРЯТUNKУ ВВАЖАЄ ГАРЯЧУ ВАННУ. АЛЕ ЦЕ МОЖЕ БУТИ СМЕРТЕЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИМ, ТОМУ ЩО МОЖНА ЛЕГКО ДІСТАТИ ТЕПЛОВИЙ УДАР.

Загальні симптоми переохолодження

Сильне тремтіння. Це здорова реакція на холод. Але якщо в разі зниження температури за 35 °С тремтіння припиняється – це є сигналом небезпеки.

Змінення мовлення. Воно стає невиразним, а губи вас не слухаються.

Уповільнення дихання та пульсу.

Незграбність. Пальці погано згинаються, швидкість реакції падає, порушується координація рухів.

Слабкість, що наростає. Аж до сонливості. Хочеться просто впасти (присісти, прилягти) та відпочити.

Сплутаність свідомості. Приміром, людина не чує чи невлучно відповідає на запитання. Або раптово починає розповідати про подію, зовсім не пов'язану з тим, що відбувається навколо.

Непритомність.

Помилковою є думка, що одна з головних ознак переохолодження – підвищення температури тіла. Оскільки гіпотермія – це стан, коли людина втрачає більше тепла, ніж може виробляти, й при цьому температура тіла опускається нижче за 35 °С. Найчастіше переохолодження виникає, коли легко вдягнена людина потрапляє на мороз чи опиняється у холодній воді. Але іноді досить просто побути на протязі в мокром одязі або провести деякий час у приміщенні, що погано опалюється, за температури нижчою за 10 °С.

Зверніть увагу: людина з гіпотермією сама може не розуміти, що перебуває в небезпеці. На це є дві причини. По-перше, немає чіткої грані, коли можна впевнено сказати: до цього стан був терпимим і безпечним, а ось тепер ситуація стала загрозливою. По-друге, переохолодження порушує роботу мозку. В результаті людина просто не здатна критично оцінити свій стан.

Стежте за прогнозом погоди й намагайтеся не перебувати на вулиці довго, якщо мороз або навіть просто температура нижча за 10 °С, що супроводжується підвищеною вологістю та вітром.

Одягайтеся по погоді. Ідеально використовувати принцип багат шаровості. У холодні дні вдягайте на себе три шари одягу. Спочатку – тонка термобілизна, яка відводить зайву вологу й затримує тепло. Потім – щільний середній шар, що дихає, наприклад, кофту із флісу. Верхній одяг – утеплена куртка або пуховик.

Не пийте горілчане, щоб зігрітися. Легке сп'яніння – надійний спосіб не помітити симптомів переохолодження. Крім того, алкоголь розширює судини, а отже, організм швидше втрачає тепло.

Чого не можна робити в разі переохолодження

1 Швидко рухатись. Це може призвести до порушень кровообігу та зупинення серця.

2 Масажувати та розтирати тіло. Це також може призвести до порушень кровообігу.

3 Прикладати теплий компрес до кінцівок. Кровотік через це стане активнішим і холодна кров надійде до серця та інших внутрішніх органів, ще більше знизивши їхню температуру.

4 Піднімати температуру тіла надто швидко. Жодних гарячих ванн! Різкий розігрів дасть зайве навантаження на серцево-судинну систему – і не факт, що серце з нею впорається через ефект теплового удару.

5 Курити та вживати алкоголь. Через них процес зігрівання різко уповільнюється.

Перша допомога в разі переохолодження

1 Перемістіть потерпілого в тепле місце: у приміщення або у прогріту машину. Тільки не поспішайте, рухайтесь з ним повільно та обережно.

2 Якщо немає можливості опинитися в теплі, забезпечте захист від холоду, бажано з усіх боків. На природі, щоб ізолювати тіло від землі, підкладіть під потерпілого гілки чи одяг. Прикрийте його чимось теплим і непродувним. Особливо важливо утеплити шию та голову, залишивши відкритим лише обличчя.

3 Почніть поновлювати нормальну температуру тіла за допомогою теплих компресів (грілки, електроковдри, загорнутої в тонку тканину пляшки з теплою водою). Для початку прикладайте компреси до шиї, грудей або паху, але не кінцівок!

4 Дайте потерпілому випити щось тепле та солодке. Відмінно підійдуть чай або компот із термоса, але в жодному разі не алкогольні напої!

5 Стежте за диханням. У разі переохолодження воно може зупинитися будь-якої миті. Тоді потрібно, щоб ви були готові зробити перемерзлому штучне дихання та непрямий масаж серця.

«МОПЕДИ» над Україною,

АБО КІЛЬКА СЛІВ ПРО ІСТОРИЧНІ АНАЛОГІЇ

РОСІЙСЬКІ УДАРИ ПО ЦИВІЛЬНИХ ОБ'ЄКТАХ У КИЄВІ З ВИКОРИСТАННЯМ БПЛА SHANED ВКОТРЕ ЗМУШУЮТЬ ВДАТИСЯ ДО ІСТОРИЧНИХ АНАЛОГІЙ З ДРУГОЮ СВІТОВОЮ ВІЙНОЮ, КОЛИ НАЦИСТИ БИЛИ ПО ЛОНДОНУ ЛІТАКАМИ-СНАРЯДАМИ «ФАУ-1» (V-1). ПОДІБНІСТЬ ДІЙ І РОЗРАХУНКІВ РАШИСТІВ ДО ТАКТИКИ ГІТЛЕРІВЦІВ СПРАВДІ ВРАЖАЄ, ЗМУШУЮЧИ КОНСТАТУВАТИ, ЩО УРОКІВ ПОПЕРЕДНЬОЇ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ В ЄВРОПІ ВОНИ НЕ ЗАСВОЇЛИ.

НАЦИСТСЬКІ BUZZ BOMBS НАД ЛОНДОНОМ

Увечері 13 червня 1944 року спостерігачі Королівських повітряних сил Великої Британії помітили кілька невеличких літаків, які прямували в напрямку Лондона. Невдовзі один із цих безпілотних літальних апаратів упав у районі Бентал-Грін у східній частині британської столиці, спричинивши сильний вибух. Так почався регулярний терор гітлерівців проти цивільних мешканців Лондона з метою підірвати моральний дух британців.

Нацистська пропаганда шаленіла, називаючи «Фау-1» «чудо-зброєю», покликаною переломити перебіг війни. Насправді ж діюча британська армія не зазнавала практично жодної шкоди від

ударів по Лондону, а цивільні мешканці стійко трималися, мужньо допомагаючи одне одному. Ефект був протилежним від бажаного для нацистів – суспільство Великої Британії згуртувалося ще міцніше, а солдати на фронті билися проти ворога ще запекліше.

Рішучість британців чинити спротив агресорові знайшла свій вияв у народній назві, яку лондонці дали зброї нацистів. Характерною ознакою нацистських літаків-снарядів «Фау-1» було гучне дзижчання двигуна. Через це лондонці почали називати їх не лише flying bomb («літаючі бомби»), але також buzz bomb («бомби, що дзижчать») або doodlebug (мабуть, це можна перекласти як «кузька» або «комашня» – така собі узагальнена назва будь-якої надокучливої комахи, що літає).

Ці назви не лише фіксували увагу на реальній ознаці «Фау-1» – голосному дзижчанні двигуна. Вони також засвідчували зневажливе ставлення англійців до нацистів і їхніх спроб тероризувати мирне населення. Те, що для нацистів було «чудо-зброєю», лондонці назвали «комашню», по якій достатньо лягнути, щоб знищити.

Британці справді спромоглися вбудувати ефективну систему захисту

Лондона від ударів «Фау-1». Винищувачі Королівських повітряних сил, зенітна артилерія та аеростати загородження дали змогу знищити понад половину запущених по Англії літаків-снарядів. Дієвість британської системи ППО неухильно зростала, в результаті чого втрати «Фау-1» збільшились з 24% збитих до майже 80%.

«Фау-1» падає на Лондон

«ШАХЕДИ» НАД КИЄВОМ

Подібно до лондонців, які назвали нацистську «Фау-1» buzz bomb і doodlebug, українці охрестили використовуваний росіянами дрон-камікадзе іранського виробництва Shahed «балалайкою» і «мопедом». І так само як і англійці, зробили це не лише з огляду на характерну трикутну форму БПЛА чи звучання його двигуна, подібне до мопедного, а й через зневагу та презирство до російських агресорів і їхніх смертоносних, але ницих і злочинних терористичних методів ведення війни.

Історичні аналогії спрацьовують і на глибшому рівні. Завдаючи ударів по житлових будинках і об'єктах цивільної інфраструктури, російські агресори на-

слідують приклад нацистів часів Другої світової війни. Вони так само сподіваються зламати моральний дух українців та їхню готовність до спротиву жертвами серед мирних мешканців і виведенням з ладу об'єктів енергетики, щоб зробити життя українців нестерпним. Не маючи змоги перемогти Збройні Сили України на полі бою, вони сподіваються переломити перебіг війни ударами по цивільному населенню, сподіваючись на свою Wunderwaffe.

Давно вже не є дивиною зловтішний відгук російських користувачів соцмереж про удари російської армії по житлових будинках та об'єктах цивільної інфраструктури. Вражає інше – коментатори сміливо вдаються до порівняння бомбардованого російськими безпілотниками Києва з Лондоном, який обстрілювали нацисти за часів Другої світової війни. Не побачити в цьому зіставленні диму над українською столицею з туманом над Альбіоном прямого посилання на події Другої світової війни може хіба що абсолютно не знайома з історією людина.

Однак, судячи з усього, історія боротьби британців із нацистами пересічним росіянам, переконаним, що війну самотужки виграв срср, справді не знайома. Інакше б вони зрозуміли, що в цій аналогії саме росіяни є гітлерівськими нацистами, а росія опиняється на місці третього рейху. І річ не лише в тім, що, вдаючись до ракетного терору проти мирного населення, росіяни уподібнюються нацистам, проти яких декларативно борються. Не менш важливим є те, що попри всі сподівання на «чудо-зброю» перемогти Велику Британію гітлерівці не спромоглися.

ЗБИВАТИ ВОРОЖІ ДРОНИ-КАМІКАДЗЕ В НІЧНИХ УМОВАХ ТРЕБА ІЗ ЗРК ІЗ ТЕПЛОВІЗРОМ, НАПРИКЛАД, ПОЛЬСЬКИМ КОМПЛЕКСОМ «ПЕРУН». ЦЕ МОЖУТЬ РОБИТИ І ЗЕНІТНІ УСТАНОВКИ ТИПУ «ШИЛКА», «ТУНГУСКА» ТА НІМЕЦЬКИЙ GERARD. АЛЕ ПІД ЧАС МАСОВАНИХ РАКЕТНО-«ШАХЕДНИХ» АТАК СИСТЕМА ППО НЕ МОЖЕ ГАРАНТОВАНО ВРАЗИТИ ВСІ ЦІЛІ. І ТУТ ЗАСЛУГОВУЄ НА УВАГУ ШВЕДСЬКИЙ ПЗРК RBS 70.

ПЗРК RBS 70 – універсальний комплекс

Цей, поважного 45-річного віку, комплекс використовують як країни НАТО, так і Фінляндія, Норвегія, ОАЕ та Бразилія. Універсальність ракети BOLIDE дає змогу збивати як невеликі цілі та дуже швидкі, так і легкоброньовані наземні цілі. Швидкість ракети в польоті може досягати двох Махів, а система автоматичного відслідковуван-

ня дає змогу дуже точно вражати цілі. Універсальності також додають тепловізор для наведення вночі та фугасна дія підриву бойової частини, на відміну від інших ПЗРК з лише осколковою вражальною дією. Цей комплекс можна встановлювати навіть на стаціонарний бойовий пост або на колісну базу пікапів без додаткового спорядження.

Photo by Lance Cpl. Alyssa Chuluda

Бойовий розрахунок ПЗРК – два воїни, які несуть і пускову установку з оптикою та електронікою, і «штатив», на який кріпиться комплекс. Збільшення маси шведського комплексу привело до збільшення бойового розрахунку. Наприклад, для 11-кілограмового ПЗРК «Ігла» не потрібно більше ніж одного бійця, а в RBS 70 лише пускова установка має масу 35 кілограмів. При цьому ракети замінюються дуже швидко, та інший номер розрахунку може швидко підносити оператору інші ракети, які мають масу 15 кілограмів.

Збільшення маси комплексу розв'язало руки шведським інженерам компанії Bofors (підрозділ SAAB), яким не потрібно вже «зменшувати» ракету для одиночного пуску з плеча військового оператора. Установка на триногу

та збільшення маси дали змогу виготовити перший у світі ПЗРК із лазерним каналом. До того ж у своїй п'ятій ітерації RBS-70 NG здатний вражати ворожі повітряні цілі на неймовірних дальностях до 9 кілометрів, а по висоті до 5 кілометрів!

Дальність іранських балістичних ракет, що може закупити росія

Іран має багато балістичних ракет різного радіусу дії, які із задоволенням закупить росія, що не має ні часу, ні ресурсів для виробництва власних ракет. Серед відомих випадків застосування Тегераном балістичних ракет власного виробництва Qiam-1 та Fateh-110 – атаки на іракські Аль-Асад (2020 р.) і на Ербіль (2022 р.). Іранський «асортимент» налічує щонайменше 20 основних ракет та ще більше їхніх варіантів.

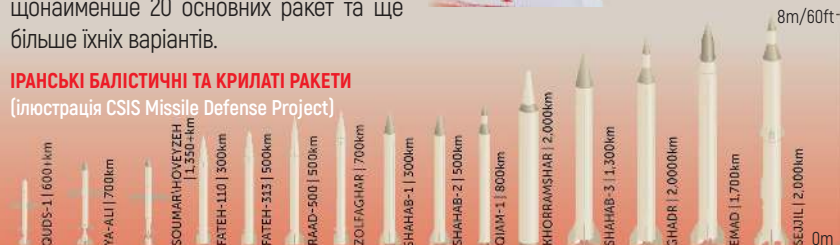
НАЙБІЛЬШ ВІДОМІ ІРАНСЬКІ РАКЕТИ:

- Shahab-2** (D стр. >500 км)
- Qiam-1** (D стр. >800 км)
- Shahab-3/Ghadr-1** (D стр. >2000 км)
- Sejil** (D стр. >2500 км)
- Soumar** (D стр. >3000 км) – просунута копія X-55, із твердопаливним прискорювачем.

ІРАНСЬКІ БАЛІСТИЧНІ ТА КРИЛАТІ РАКЕТИ

(ілюстрація CSIS Missile Defense Project)

Україна випускає артснаряди калібру 122 мм та 152 мм

ПРО ЦЕ ПОВІДОМИВ МІНІСТР ОБОРОНИ УКРАЇНИ ОЛЕКСІЙ РЕЗНИКОВ

На сьогодні налагоджене виробництво снарядів калібру 122-мм і 152-мм та 120-мм мін силами Укроборонпрому і відповідно підприємствами, які входять до його складу. Я маю надію, що протягом декількох місяців вони реалістично збільшать свої обсяги. Ми вже випробували їхні вироби, і вони працюють і будуть працювати на полі бою, – зазначив Міністр оборони України.

росармія – стабільний «постачальник» озброєння для ЗСУ

Пересічним росіянам ніколи не розкажуть про те, що їхня «непереможна і легендарна армія», яка наживала п'ятами на лівий берег Дніпра у Херсонській області, робила це так швидко, що знову залишила Силам оборони України свою бойову техніку.

Це вже стало «гарним тоном» в окупантів – кидати перед українцями зброю: раніше сотні одиниць техніки росармія залишила в Сумах, Харкові,

Ізюмі. Наприклад, в останньому місті ЗСУ захопили аж 10 танків Т-80 та п'ять 152-мм САУ 2С5 «Гіацинт-С».

За даними ресурсу Oryx, станом на листопад українські військові з початку війни захопили 500 танків російської армії. ЗСУ отримали практично всі наявні танки та модифікації, які є у російської армії: від найстаріших Т-62 та Т-64А до останніх Т-80БВМ та Т-90М «Прорив».

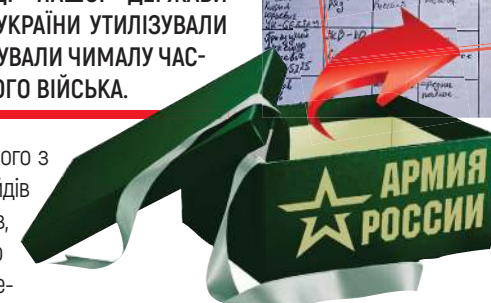
На росії спробували мобілізувати загиблого матроса з крейсера «Москва»

Військкомат фрунзенського району Санкт-Петербурга, що на росії, надіслав повістку загиблomu моряку з крейсера «Москва». Військовослужбовець не виходив на зв'язок із квітня цього року – після того, як крейсер затонув. Військкомат наказав строковикові з'явитися для уточнення документів військового обліку щодо мобілізації. «За неявку у вказаний час та місце без поважної причини ви можете бути притягнуті до відповідальності», – йшлося в повістці, яка за дивним збігом обставин надійшла у день народження цієї особи.

«Розпаковка» розбитого взводу військ рф

під час ЗАПЕКЛИХ, АЛЕ УСПІШНИХ БОІВ НА СХОДІ НАШОЇ ДЕРЖАВИ ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ УТИЛІЗУВАЛИ ТА ДЕМІЛІТАРИЗУВАЛИ ЧИМАЛУ ЧАСТИНУ РОСІЙСЬКОГО ВІЙСЬКА.

Так, під час одного з успішних рейдів наших хлопців, ймовірно, було знищено інженерно-саперний взвод 1-ї батальйонно-тактичної групи російських окупаційних військ. Окрім трофеїв, до рук наших воїнів потрапила й документація офіцерів цього підрозділу. Серед великого оберемка нікому не потрібної писанини цікавим є один дуже важливий документ – «Ім'єний список» цього підрозділу. Іншими словами, повний збір даних на окупантів, що прийшли вбивати українців.

Загалом у списку – 18 осіб. Командував ними 24-річний старший лейтенант. Не одружений. Цікавий факт – зі всього підрозділу немає жодного одруженого чоловіка. Серед них було два татари, а решта – росіяни. Загалом усі вихідці із Сибіру та Уралу – Курган, Іркутськ... Отже, можна зробити висновок: росія кидає в бій проти нашої держави молодих чоловіків. Вони ще не мають своїх сімей і дітей, проте всі вони вже стали воєнними злочинцями.

Як «зеки»-іноземці стають «російськими богатирями»

Нещодавно Замбія – одна з африканських постколоніальних країн, долею яких так «переймається» путін у боротьбі з «колективним Заходом», звернулася до росії з вимогою пояснити, як її громадянин, який відбував тюремне покарання в московії (вирок був винесений ще у квітні 2020-го), опинився в Україні, де й був убитий. Як виявилось, путін не так давно підписав указ, що легалізує призов до армії московії осіб з іншим громадянством. Також російський диктатор дозволив їм служити в російській армії навіть офіцерами за контрактом.

ПРОТИСТОЯННЯ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ ТРИВАЄ НЕ ОДНЕ СТОЛІТТЯ. НАШ ГЕРОЇЧНИЙ НАРОД І ЙОГО ЛИЦАРІ-ПОЛКОВОДЦІ ВЖЕ БАГАТО РАЗІВ ДОВОДИЛИ ПІВНІЧНО-СХІДНИМ СУСИДАМ, ЩО Є ГОСПОДАРИМИ НА СВОЇЙ БОГОМ ДАНИЙ ЗЕМЛІ. АРМІЯІНФОРМ ПРЕДСТАВЛЯЄ КОРОТКУ ІСТОРІЮ 30 ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.

30 ВІЙН ІЗ ЗАКЛЯТИМ СУСИДОМ

Східні походи Святослава Хороброго, 964-966 рр.

Перша війна Київської Русі з північно-східними союзами племен мала на меті заволодіти торговими шляхами, що пролягали по річках Волга і Дон. Ними володіли Хозарський каганат – держава, столиця якої Ітіль була на Волзі в районі сучасного російського міста Астрахань.

У 964 році князь Святослав Ігорович із військом попрямував до річок Оки та Москви, де серед боліт жили предки сучасних росіян – племена в'ятичів, які платили данину хозарам. Святослав Хоробрий приєднав ці землі до Київської Русі, змусивши в'ятичів платити йому данину. Після цього воєнсько Святослава рушило по Волзі, атакувало та спалило столицю Волзької Булгарії – Великий Булгар (тепер – у Татарстані). Атака була настільки відчутною, що столицю Булгарії після того довелося переносити в місто Біляр.

Наступною ціллю київського князя стали землі буртасів (тобто мордві, союзів племен фіно-угорських народів Надволжя). Знешкодивши данників кагана – в'ятичів, булгарів і буртасів – Святослав Ігорович позбавив їх можливості взяти участь в обороні Хозарії.

У поході 965 року проти Хозарії, за підтримки найманців – огузів і печенігів, Святослав зруйнував хозарське місто Саркел на річці Дон та пограбував хозарське місто Керч у Криму – встановивши контроль над торговим шляхом по річці Дон. Згодом руси знищили хозарську столицю Ітіль, де після їхнього нападу «не залишилося ані винограду, ані родзинок, ані листочка на гілці» та Семендер (тепер – місто Махачкала в Дагестані).

Східні походи Святослава знищили Хозарський каганат, із залежності від якого слов'яни визволялися понад століття, та змусили багатьох предків сучасних росіян платити данину Київській Русі. Держава зі столицею в Києві запанувала на торго-

вих шляхах із півночі на південь через степ і Чорне море. Окрім того, походи Святослава привели до значного розселення слов'ян у межах річки Дніпра й Дону. Згодом, у 981–986 роках, успіхи батька закріпив київський князь Володимир Святославович, наново обклавши даниною хозар, в'ятичів (предків росіян) і радимичів (предків білорусів).

Указом Президента України від 22 серпня 2018 року Третьюму окремому полку спеціального призначення було присвоєно почесне найменування – імені князя Святослава Хороброго. А в січні 2019-го девізом ССО стали слова князя «Іду на Ви!»

«Іду на Ви!» –

**Святослав Ігорович «Хоробрий»,
Великий князь Київський у 945–972 роках**

- Єдиний син Ігоря Рюриковича та княгині Ольги
- Мав дружину Предславу та трьох синів
- 10 років провів у походах
- Проїшов із військом 8 тисяч кілометрів
- Перед боєм попереджав ворога фразою «Іду на Ви!»
- Переміг щонайменше в 10 битвах
- Змусив в'ятичів та хозар платити данину
- Розширив територію Русі від Балкан до Каспію
- Статус командувача позначав коштовною сережкою
- Говорив воїнам: «Помремо, але не осоромимо землі нашої!»

Деревогит Ніла Хасевича

ОПЕРАЦІЯ «ЗАХІД»

ДЕПОРТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ, ЯКУ ПОВТОРЮЮТЬ РОСІЙСЬКІ ОКУПАНТИ

75 РОКІВ ТОМУ РЕПРЕСИВНІ ОРГАНИ СРСР ДЕПОРТУВАЛИ ДО СИБІРУ ТА КАЗАХСТАНУ БЛИЗЬКО 80 ТИСЯЧ УКРАЇНЦІВ. ПРИМУСОВЕ ПЕРЕСЕЛЕННЯ З РІДНОЇ ЗЕМЛІ НА ЧУЖИНУ – ОДИН ІЗ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ, ЯКИЙ КОЯТЬ РАШИСТИ І НІНІ. ВІДПОВІДНІ ФАКТИ ФІКСУЮТЬ ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ, МІЖНАРОДНІ ПРАВОЗАХИСНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗМІ.

19 жовтня 2022 року російський диктатор путін підписав нікчемний указ про запровадження воєнного стану на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей України. Його виконання російськими окупаційними органами влади також передбачає примусове переселення місцевих мешканців – громадян України. Так російські загарбники цинічно «відзначили» роковину трагедії 75-річної давнини, вкотре засвідчивши, що саме вони повторюють під гаслом «Можемо повторити!».

Депортацію українців наприкінці жовтня 1947 року готували завчасно – упродовж двох попередніх місяців. 22 серпня 1947 року міністр держбезпеки

срср віктор абакумов видав наказ «Про виселення сімей засуджених, убитих, тих, хто перебуває на нелегальному становищі, активних націоналістів та бандитів із території західних областей України». Невдовзі, 10 вересня 1947 року, було видано постанову ради міністрів срср «Про виселення із західних областей УРСР до областей: Карагандинської, Архангельської, Вологодської, Кемеровської, Кіровської, Молотовської, Свердловської, Тюменської, Челябінської та Читинської членів родин «оунівців» і активних бандитів, заарештованих та вбитих у боях».

Безпосередня підготовка до операції, на позначення якої обрали кодову назву «Запад» [українською «Захід»], відбувалась у режимі цілковитої секрет-

ності. Завдяки цьому навіть більшість безпосередніх виконавців – співробітники міністерства держбезпеки та міністерства внутрішніх справ – дізналися про неї лише за кілька годин до реалізації вночі з 20 на 21 жовтня 1947 року. Реально депортація охопила увесь Захід України за винятком Закарпаття, а саме: Львівську, Рівненську, Тернопільську, Чернівецьку, Волинську і тодішні Дрогобицьку та Станіславську області.

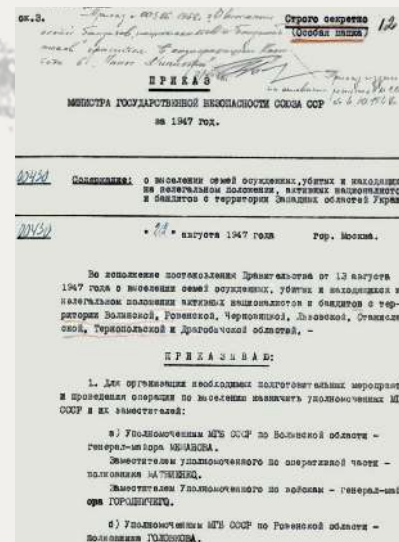
Найраніше – з 2-ї години 21 жовтня 1947 року – операцію «Захід» почали у Львові. Військові вривалися до помешкань і проводили обшуки, після чого, заледве дозволивши зібрати найнеобхідніші речі, цілими сім'ями вантажівками доправляли депортованих до залізниці. Невдовзі те саме відбулося в низці

інших міст – Раві-Руській, Жовкві, Бузьку, Городку, Яворові.

З 6-ї години ранку операція стартувала в усьому регіоні її проведення і здебільшого завершилась уже до настання сутінків. «Найуспішніше» карателі впровадили в Рівненській області, де людей звезли до відправних пунктів упродовж кількох годин після початку операції. Затримка, через погані погодні умови, відбулася лише у Станіславській та Чернівецькій областях, однак і там виконавці злочинної акції впоралися із завданням упродовж найближчих днів. Наступного дня потяги з переселенцями рушили на схід і північ срср, де на українців чекали нестерпні умови проживання, тяжка каторжна праця і вороже ставлення місцевої влади через тавро «націоналістів» і «бандерівців».

Головне завдання примусового переселення українців з Батьківщини на чужину однакове як 75 років тому, так і нині. Репресивні органи окупантів прагнуть розправитися з будь-якими проявами небажаного і небезпечного для загарбників «інакомислення», викоренити українську ідентичність, розкидавши українців по безкраїх просторах сходу і півночі росії. 1947 року це робили з метою укріплення радянської влади і боротьби з Українською повстанською армією, прагнучи позбавити її бійців підтримки місцевих мешканців. 2022 року російські окупанти депортують українців, щоб закріпити окупаційні порядки, ліквідувавши потенційну можливість протестів з боку громадян України і їхньої боротьби проти загарбників.

ПРИМУСОВЕ ПЕРЕСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ З РІДНОЇ ЗЕМЛІ НА ЧУЖИНУ – ОДИН ІЗ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ, ЯКИЙ КОЯТЬ РАШИСТИ І НІНІ

Наказ №00430 міністра держбезпеки срср Абакумова про проведення депортації

Наші поранені тікають із медпунктів... на передову – бойовий медик «Багіра»

ГАЛИНІ ПОЗИВНИЙ «БАГІРА» ДАЛИ В ЇЇ ПІХОТНІЙ РОТІ ЗА БІЙЦІВСЬКИЙ ХАРАКТЕР. ЯК КАЖЕ ЇЇ КОМАНДИР ОЛЕКСІЙ, КОЛИ ЇЇ НЕ ПУСКАЮТЬ НА «НУЛІ», БОЙОВИЙ МЕДИК ПОСТІЙНО РВЕТЬСЯ НА ПЕРЕДОВУ ДО СВОЄЇ РОТИ.

Але жінок у батальйоні березуть, тому наразі «Багіра» надає домедичну допомогу пораненим, а найважчих – у складі бригади тактичних медиків евакуює в тил.

Галина закінчила Коломийське медичне училище, за фахом медсестра. Розповідає, що нинішня реальність не порівняти

з роботою в мирний час. Здавалося б, за довгі роки вона бачила і кров, і гній, і пошматовані людські долі. Але війна змінила її світогляд докорінно.

«У мене відбулася повна переоцінка цінностей, – розповідає жінка. – До мене дійшло, що не можна прив'язувати свою долю до всього матеріального, життєвих благ. Люди покинули все, бо

рятують найцінніше – свою волю та життя рідних у себе за плечима. Сьогодні ти живеш, а завтра... Людей треба цінувати, родину, справжніх друзів. Жити самим і життя рятувати іншим.

Дуже змінилася думка про наших небайдужих людей, воїнство.

У росіян солдати тікають від війни навіть через так звані самостріли. А у нас – все навпаки. Наші хлопці дуже важко переносять поранення психологічно, не стільки через фізичні муки, скільки через тимчасову неможливість

бити ворога. Вони рвуться назад на «передок», часто-густо відмовляючись від серйозного лікування.

Особливо – воїни, які зазнали неважких контузій, і легкопоранені, як ми кажемо, «ходячі». Днями стався черговий такий випадок: солдат на позивний «Псих» буквально втік в окопи після перев'язки, попри заборону лікаря. І це він зробив, знаючи, що в орків щойно відбулась ротация і вони зі свіжими силами взялися до вата артилерією...».

У РОСІЯН СОЛДАТИ ТІКАЮТЬ ВІД ВІЙНИ НАВІТЬ ЧЕРЕЗ ТАК ЗВАНІ САМОСТРИЛИ. А У НАС – ВСЕ НАВПАКИ

За день боїв три танки вистрілювали вантажівку снарядів

У сучасній війні танки продовжують відігравати важливу роль. Адже присутність танків поруч із піхотою під час наступу або оборони додає нашим воїнам моральної підтримки та суттєво підвищує бойові спроможності підрозділів. Про ці та інші аспекти розповів військовослужбовець окремої повітрянодесантної Січеславської бригади.

– Я вже втретє в армії, – розповідає командир танка Т-80 Олексій. – Перший раз – строкова служба, другий – у 2014-му, а цього разу пішов у військомат, не чекаючи повістки, одразу після початку широкомасштабного вторгнення. Тож воювати почав у березні, під Макаровим, що на Київщині.

За цей час Олексій уже змінив кілька машин та екіпажів. Свій перший танк він втратив на Харківщині, коли машину під час заряджання вистежив ворожий дрон та навів рашистську «Точку-У».

ПІД МАКАРОВИМ РОСІЯНИ НЕ ВСТИГЛИ ЗАКРІПИТИСЯ, ТОЖ КОЛИ НАШІ ПОЧАЛИ ЇХ ДАВИТИ З БОКУ КИЄВА, ОКУПАНТИ ВТЕКЛИ

– Під Макаровим було простіше. Там росіяни не встигли добре закріпитися, тож коли наші почали їх давити з боку Києва, окупанти втекли. Тут, на Луганщині, вони вже трохи закріпилися, але найважчими були бої за Довгеньке. За день три танки могли випустити по ворогу цілу вантажівку снарядів. Працювали з четвертої ранку й до десятої вечора, – пригадує командир танка.

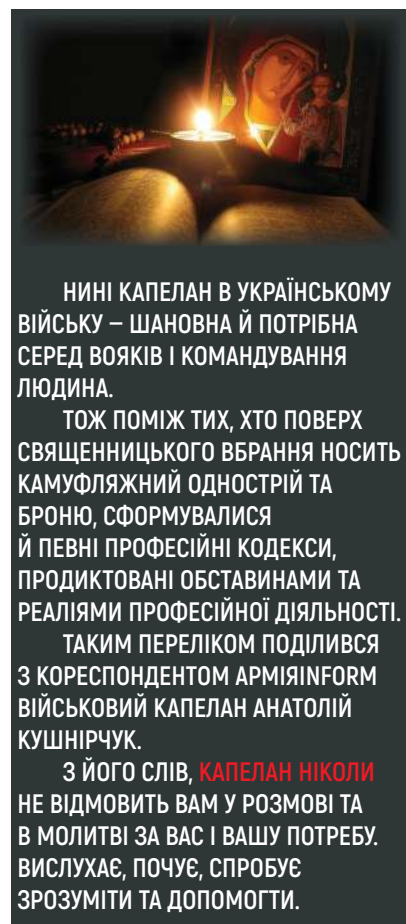
Олексій радіє, що ворога вдалося стримати та не пустити до Слов'янська та Краматорська, а згодом і зовсім вибити з Харківщини.

За свій екіпаж він говорить, що всі сильні та мужні хлопці.

КАПЕЛАН НІКОЛИ НЕ ВИРІЗНЯЄ, З ЯКОЇ ВИ ЦЕРКВИ

НИНИ КАПЕЛАН В УКРАЇНСЬКОМУ ВІЙСЬКУ – ШАНОВНА Й ПОТРІБНА СЕРЕД ВОЯКІВ І КОМАНДУВАННЯ ЛЮДИНА.

ТОЖ ПОМІЖ ТИХ, ХТО ПОВЕРХ СВЯЩЕННИЦЬКОГО ВБРАННЯ НОСИТЬ КАМУФЛЯЖНИЙ ОДНОСТРІЙ ТА БРОНЮ, СФОРМУВАЛИСЯ Й ПЕВНІ ПРОФЕСІЙНІ КОДЕКСИ, ПРОДИКТОВАНІ ОБСТАВИНАМИ ТА РЕАЛІЯМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

ТАКИМ ПЕРЕЛІКОМ ПОДІЛИВСЯ З КОРЕСПОНДЕНТОМ АРМІЯNFORM ВІЙСЬКОВИЙ КАПЕЛАН АНАТОЛІЙ КУШНІРЧУК.

З ЙОГО СЛІВ, **КАПЕЛАН НІКОЛИ** НЕ ВІДМОВИТЬ ВАМ У РОЗМОВІ ТА В МОЛИТВІ ЗА ВАС І ВАШУ ПОТРЕБУ. ВИСЛУХАЄ, ПОЧУЄ, СПРОБУЄ ЗРОЗУМІТИ ТА ДОПОМОГТИ.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не вирізняє, з якої ви Церкви. Він служить наставником і щирим співрозмовником для всіх деномінацій і конфесій, навіть для атеїстів.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не робить з Армії Церкву. Він є уповноваженим Церкви в Армії. Тим, хто прийшов на допомогу, закотив рукави й запитує у командування: «Чим Церква може допомогти вам тут?» Якщо в силі, то допомагає, якщо ні – то в молитві просить Бога прийти на допомогу Армії.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не бере до рук зброї. У нього зовсім інші завдання й цілі, ніж влучно стріляти. В Армії є достатньо військових, аби вправно і влучно стріляти з усіх видів зброї. Капеланів же в Армії – мало. Єдиним виправданням може бути лише випадок, коли капелан захищає свого підопічного пораненого (небоєздатного) воїна – схопитися за зброю та поцілити в бік ворога.

КАПЕЛАН НІКОЛИ ніким не командує, але є частиною єдиної команди – Армії, у якій він нині є, і так само підпорядковується командуванню, як і всі інші.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не обговорює накази командування з особовим складом. Добрі накази чи не дуже – це не завдання капелана їх обговорювати. Його завдання під час наказу: запитати особовий склад, чим капелан може допомогти якісно виконати наказ. Запитати й допомогти виконати.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не розголошує про душевні, таємні розмови тих, хто прийшов до нього на сповідь, з іншими. Навіть коли просить командування, ВСП, прокуратура, суд. Капелан завжди мовчить, чим зберігає надзвичайну довіру до нього й до капеланів у цілому.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не здивується від того гріха, який ви вчинили й про який йому розкажете, щиро відкрившись. Ніколи не осудить, а спробує допомогти вам з отриманням Господнього прощення, примирення з ближніми та супроводі в щирім бажанні більше так не чинити.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не може казати на «чорне», що то «біле». І навпаки. Покликаний говорити правду завжди. Капелана легко обманути, але коли виявиться правда, яку приховували, – капелан усе зрозуміє, ні слова докору чи осуду, лише радість від того, що правда перемогла.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не живе 100 років. Він – смертний, як і всі військові, цивільні. Єдине, що на похованні капелана всі кажуть йому: «Ще побачимось у Домі Отця Небесного!».

КАПЕЛАН – це не тільки про смерть, поховання, вшанування, кладовища. Капелан – це ще вінчання, священнодія хрещення, священнодія молитви за новонароджених, молитва освячення житла, місця роботи, настанова та мотиваційне слово на офіційних заходах тощо.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не буде «затягувати» вас у свою Церкву, виконувати церковні порядки, традиції. Але він залюбки направить вас до Церкви за вашим бажанням. Знайде адресу, допоможе доїхати до неї в неділю. Навіть якщо ви попросите допомогти вам із Церквою, яка є іншою деномінацією, ніж з якої сам капелан.

КАПЕЛАН НІКОЛИ не служить один. І хоча, здається, що він один на весь батальйон чи бригаду – за ним стоїть уся його Церква і Бог. А це багато людей, і Всемогутній Бог, який оберігає у важких ситуаціях і дає перемогу в бою з ворогом.

НІКОЛИ не просить у капелана те, що він ніколи не виконає.

Мотря

шиє прапори для ЗС України

Народна улюблениця, що зіграла роль Мотрі в серіалі «Спіймати Кайдаша», українська акторка Антоніна Хижняк з перших днів широкомасштабного вторгнення допомагає українським захисникам. Разом з рідними та друзями вона активно займається волонтерством – з часу тимчасової окупації Київщини почала організувати харчування для ТрО й військових підрозділів, опікуватися підвезенням, розподіленням продуктів, навіть сама охоче бралася й до приготування страв для захисників. Крім того, вона активно бере участь у благодійних концертах, збирає кошти, щоб купити авто та різне приладдя на передову, навіть здає кров, аби врятувати життя пораненим захисникам...

Одним із найбільш важливих своїх занять під час війни сама Антоніна вважає підтримку емоційного та бойового духу українських захисників. Для цього вона власноруч шиє національні прапори, які відправляє до наших військових на передову. Щоб наші захисники завжди мали національні атрибути біля себе та могли вивісити їх на адмінбудів-

лях звільнених міст або у своїх підрозділах. Адже, переконана, скоро такі прапори майоритимуть по всій нашій землі, наші захисники виженуть окупантів з кожного її закутка.

– Ще один прапор готовий! Заряджений на перемогу, завтра поїде до хлопців на передову! Слава ЗСУ! Все буде Україна! – написала акторка на своїй сторінці у Facebook. Кожен прапор Антоніна старанно підписує, аби разом із прапором передати частинку свого тепла для швидшої перемоги України. А наші захисники за таку щирість Антоніни натомість надсилають їй свої – не менш заряджені автографи з передової.

– Днями знайшла нерозпаковану посылку. А там мій прапор. Один із тих, що я відправляла нашим захисникам. Їхня бригада розписала його й відправила мені один на згадку.

Зараз цей прапор – одна з найцінніших речей, що в мене є.

Шию далі і мрію, щоб ці прапори майоріли у звільнених містах і селах!

Слава Україні! Слава ЗСУ! – написала Антоніна на своїй сторінці.

ОДИН З ПРАПОРІВ,
ЩО ВІДПРАВЛЯЛА НАШИМ
ЗАХИСНИКАМ, ВОНИ ЙОГО
РОЗПИСАЛИ І ВІДПРАВИЛИ
МЕНІ НА ЗГАДКУ

Пільги для учасників бойових дій

-
75-ВІДСОТКОВА ЗНИЖКА квартирної плати та вартості комунальних послуг, яка надається учасникам бойових дій та членам їхніх сімей, що проживають разом з ними; **ПОЗАЧЕРГОВЕ** встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів та абонентна плата за користування телефоном у розмірі 50 відсотків;
-
БЕЗПЛАТНИЙ ПРОЇЗД усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості; безплатний проїзд один раз на два роки (туди й назад) або один раз на рік (туди й назад) з 50-відсотковою знижкою залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом;
-
БЕЗПЛАТНЕ ОДЕРЖАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ за рецептами лікарів, **ПЕРШОЧЕРГОВЕ БЕЗПЛАТНЕ** зубопротезування, забезпечення санаторно-курортним лікуванням; **ПЕРШОЧЕРГОВЕ** обслуговування в лікувально-профілактичних закладах та першочергова госпіталізація; **ВИПЛАТА ДОПОМОГИ** по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати;
-
ВИКОРИСТАННЯ ЧЕРГОВОЇ ЩОРІЧНОЇ ВІДПУСТКИ у зручний час, а також одержання додаткової відпустки строком до двох тижнів на рік; **ПЕРЕВАЖНЕ ПРАВО** на залишення на роботі в разі скорочення штату організації;
-
ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИЛОЮ ПЛОЩЕЮ. Учасники бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво, забезпечуються жилою площею протягом двох років з дня взяття на квартирний облік;
-
ПЕРШОЧЕРГОВЕ ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК для індивідуального житлового будівництва, садівництва й городництва, одержання позики на будівництво з погашенням її протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва;
-
ПЕРШОЧЕРГОВЕ ПРАВО на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів з будівництва та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їхнє технічне обслуговування;
-
ЩОРІЧНА РАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА до 5 травня.

Чому гуцули не їдять на фронті вівсянку

...ДЕСЬ ОПІВДНІ ОФІЦЕР НА ПОЗИВНИЙ «КРЕМІНЬ» КАЖЕ, ЩО АРМІЯINFORM ПОВИННА ОБОВ'ЯЗКОВО ПОБАЧИТИ ЇХНЮ ПОЛЬОВУ КУХНЮ Й НЕОДМІННО СКУШТУВАТИ ГУЦУЛЬСЬКІ СТРАВИ. ПІДРОЗДІЛ ВОЮЄ НА ЗАПОРІЖЖІ, АЛЕ ФОРМУВАВСЯ НА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНІ. ВОЯКИ ТУТ ЗДЕБІЛЬШОГО СЕРЕДНЬОГО ВІКУ Й, ЗВАЖАЮЧИ НА ФРОНТОВЕ БУТТЯ, ПОСТАВИЛИСЯ ДО СВОГО ХАРЧУВАННЯ, МОВ ДО БОЙОВОГО ЗАВДАННЯ. НУ І МЕНЮ СКЛАДАЮТЬ ВІДПОВІДНО...

Підрозділ повністю забезпечено сухими пайками. Але тут їх бережуть для наступу на рашистів. Тому командири організували продовольчу логістику так, щоб хоч би раз у день люди поїли гарячого навіть у найвіддаленіших позиціях.

Розмовляємо з головним «шеф-кухарем» взводу забезпечення. Чоловік, на ім'я Юрій, недарма пишається:

— Готуємо для побратимів за допомогою пересувної польової кухні та в казанах. Готуємо все й цілодобово.

Страви доставляємо хлопцям прямо в окопи на позиції, годуємо у визначених місцях зміни, що відпочивають. Що люди просять приготувати? Та наше щось, гуцульське. Банош, бограч, чанахи, є будз та бринза. М'ясо й рибу смажимо й тушкуємо, картоплю по-селянськи. Фрукти й овочі нам завозять, соки, чай та каву, тверді сири й шоколад, печиво. Хлопці, думаю, не ображаються, бо вівсянку їсти відмовляються, — каже «шеф-кухар» взводу забезпечення Юрій.

Суп у бліндажі

Інгредієнти: (всі продукти умовні, залежать від того, що є під рукою): вода, м'ясо, картопля, цибуля, морква, гострий перець, помідори, болгарський перець, часник, кріп, базилік, кінза, сіль, перець, цукор.

Приготування:

1. Зварити м'ясний бульйон — це основа. М'яса має бути багато. Потім дістати великі шматки м'яса й порізати на менші.
2. Закласти в суп усі продукти, які вдалося знайти: картоплю, потім кілька нарізаних штук гострого перцю.
3. Підсмажити цибулю й моркву, додати перець, висипати в каструлю засмажку.
4. Хвилини за три до вимикання вогню висипати нарізані помідори, бол-

гарський перець та будь-які інші овочі (банки томатів у власному соку та інші овочі).

5. Висипати кріп, базилік і кінзу.

6. Останній крок: півтори головки часнику — розчавити, кинути в суп і накрити кришкою. Дати йому трохи постояти.

«Наповнення супу залежить від того, які овочі будуть під рукою. Головне — більше м'яса, перцю, правильно зроблена заправка і часник, який потрібно кидати насамкінець».

Бограч у польових умовах

Інгредієнти на 9 л: 2 кг свинини (чи м'яса різного виду); 300 г сала (суміш звичайного й копченого за наявності); 7 картоплин; 3 помідори; 3 морквини; 3 цибулини; 1,5 головки часнику; 1 гострий перець; 2 ст. л. сметани; 4 солодких перці; 1 упаковка паприки; петрушка до смаку; сіль, чорний перець на свій смак; 4–5 лаврових листки; коріандр.

Приготування:

1. Наріжте великими кубиками сало та відправте обсмажуватися на високій температурі. Постійно помішуйте, щоб воно не пригорало. Додайте нарізану цибулю, згодом моркву. Гарно перемішайте та додайте нарізаний солодкий перець, картоплю та петрушку.
2. Викладіть зверху шматки м'яса, перемішайте та тушуйте, періодично помішуючи. Додайте дрібно нарізаний часник і паприку, перемішайте.
3. Очистіть помідори від шкірки (обдавши окропом, щоб легше знімалася), дрібно наріжте та додайте до бограча (можна замінити томатною пастою). Посоліть, поперчіть, додайте лавровий лист і тушуйте все близько години-півтори, часто помішуючи.
4. Залийте страву водою чи бульйоном, але враховуйте, що бульйон додасть зайвої жирності. Вкінці додайте 2 столові ложки сметани, розмішайте та подавайте.

Боїшся стрибати з парашутом?

- Так.
- Стрибай без нього.

Їздили вчора на екскурсію на хлібзавод. Тепер я не їм хліб. Сьогодні були на м'ясокомбінаті. Тепер я не їм м'ясо. Завтра екскурсія на лікєро-горілчаній. Я не їду.

На м'ясокомбінаті одна корова запитує іншу:

- Ти тут вперше?
- Ні, блін, удруге!

Шановні виробники телевізорів! Зробіть, будь ласка, таку кнопку на телевізорі, на яку натискаеш – і пульта пишуть, де він там валяється.

Тату, у нас сьогодні в школі скорочені батьківські збори.

- Що значить скорочені?
- Ти, я і директор.

Викрали чоловіка. Привели його на озеро, занурили головою у воду і питають:

- Долари є?
- Ні.
- Євро є?
- Ні.
- Гривні є?

- «Добродії», ви або глибше мене зануруйте або довше тримайте, бо нічого не видно.

Дружина чоловіку:

- Сашко, а чому весь час злишся?
- Тому, що я Віталік.

Тату, от хто ми такі, щоб протистояти силам природи?

- Так, синку, не патякай багато, а бери лопату і йдемо розчищати сніг!

- Любий, ти чому нічого не робиш?

- Все, що не робиться – все на краще!

Почувши мої бажання, золота рибка зробила вигляд, що здохла.

У нашій сім'ї зарядкою займаються лише мобільні телефони...

Розумна жінка навіть своєю мовчанкою може спричинити в чоловіка паніку.

Бо ж вона не просто мовчить, а про щось мовчить!

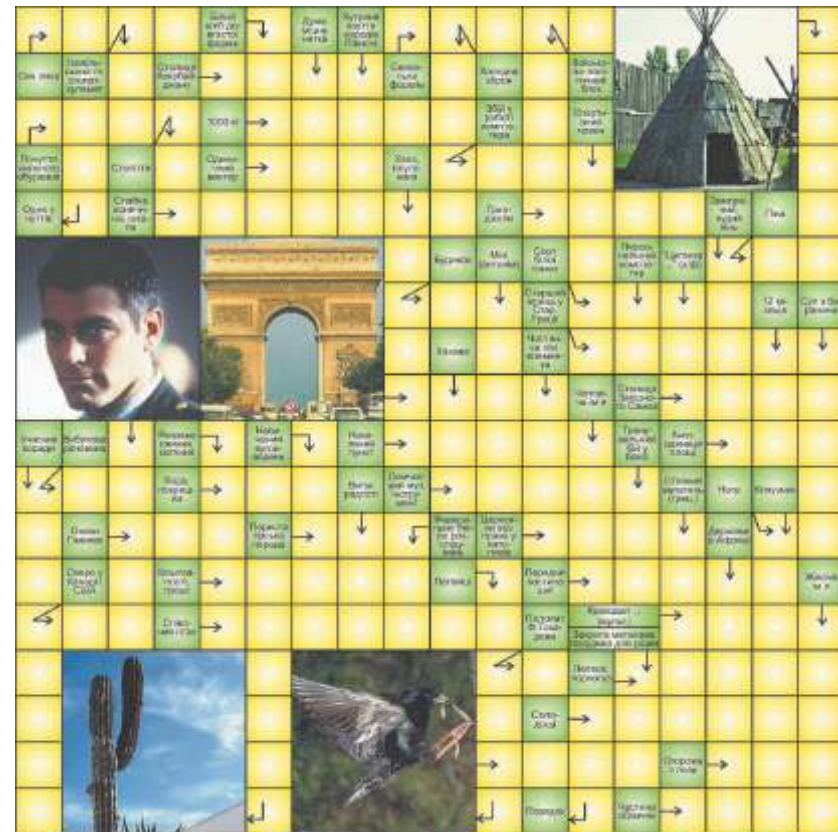

Спробуйте один день говорити правду, і вже до вечора ви будете безробітний, самотній, проклятий і покинутий інвалід, що лежить у реанімації.

Сидять двоє чоловіків на дивані і спілкуються:

- А ти в чому зберігаєш свої гроші: в доларах чи євро?
- В спогадах...

Цікаві факти, які мало хто знає

- В Англії за часів Якова I для того, щоб стати солдатом, достатньо було випити кухоль пива за рахунок короля і взяти у вербувальника аванс – один шилінг. Вербувальники ходили по пивних, пригощали пивом, а на дні кружки лежав згаданий шилінг.
- Данський король Нільс, який правив у 1104–1134 роках, мав найменшу армію, яка коли-небудь існувала у світі. Вона складалася з 7 людей - його особистих помічників. З цією армією він правив Данією 30 років, причому в цей час до складу Данії входили ще й великі частини Швеції та Норвегії, а також деякі частини Північної Німеччини.
- У лавах польської армії в роки Другої світової війни воював ведмідь. Він допомагав артилеристам розвантажувати ящики з боєприпасами та підносив снаряди під час бою.

- Прийнявши капітуляцію, Радянський Союз не підписав мир з Німеччиною. Війна з Німеччиною була закінчена 21 січня 1955 року прийняттям Президією СРСР відповідного рішення.

